

СТРУКТУРА И ФУНКЦИИ НА ИНТЕРПОЛ

Диана Вачкова

I. Увод

1. Кратка характеристика

Интерпол е най-голямата международна полицейска организация, в която членуват 186 държави. Създадена през 1923 г., тя спомага междуграничното полицейско сътрудничество, както и подкрепя и подпомага всички организации, власти и услуги, чиято мисия е да предотврати или да се бори с международната престъпност. Интерпол се стреми да спомага международното полицейско сътрудничество дори когато дипломатически взаимоотношения не са налице между определени държави. Предприемат се действия в рамките на позволеното от законите на различните страни и в духа на Декларацията за човешките права. Основния закон на Интерпол забранява всяка намеса или действие от политически, военен, религиозен или расистки характер.

2. Историческа справка

През 1914 г. се състои първият международен конгрес на криминалната полиция в Монако. Полицейски служители, адвокати и съдии от 14 държави се срещат, за да обсъдят процедурите при задържане под арест, техники за установяване на самоличността, международните криминални досиета, както и процедурите при екстрадиране. На този конгрес също така се постига споразумение за създаване на международна база данни на криминалните полиции. През 1923 г. се състои вторият такъв конгрес, на който се създава Международна комисия на криминалната полиция (ICPC). Нейното седалище е във Виена, Австрия. Тази комисия е изградена по инициативата на Др. Йоханес Шобер. Общото Събрание от 1925 г., провело се в Берлин, Германия, предлага на всяка държава да изгради главна отправна точка за контакт в полицейската си структура, предшественик на Националното Централно Бюро. През 1927 г. е приета резолюцията за създаването му. Три години по-късно се появяват и специализираните отдели, които се борят с фалшифицирането на пари, криминални досиета и фалшификация на паспорти и други лични документи. След смъртта на Др. Шобер през 1932 г. се създава поста Главен Секретар. Първият такъв е Австрийския полицейски комисар Микаел Скубл. 1935 г. бележи пускането на Интерпол радио. Нацистите вземат контрола над организацията три години по-късно, след като успяват да свалят Скубл. Това води до оттеглянето на много от държавите-членки и организацията за

известно време спира да функционира. Международна комисия на криминалната полиция пада изцяло под немски контрол и се премества в Берлин през 1942 г. След края на Втората Световна Война Белгия води възстановителния период на Международната комисия на криминалната полиция. Новото седалище е установено в Париж, Франция. Тогава за пръв път се използва понятието "ИНТЕРПОЛ". Предприети са демократични процеси за избирането на Президент и Изпълнителен комитет. 1949 г. е годината, в която ООН дава на Интерпол консултативен статут като неправителствена организация. След приемането на подобрен основополагащ закон, Международната комисия на криминалната полиция променя името си на Международна криминално полицейска организация (International Criminal Police Organization- INTERPOL). Организацията става независима, събира такси от държавите-членки, като основна цел са инвестиции в сферата на борбата с престъпността. Ресурсите, необходими за дейността на Международната организация на криминалната полиция се набавят чрез членски внос от държавите – членки и чрез сумите, одобрени от Изпълнителния комитет като дарения. Принципът за определянето на бюджетната квота за всяка държава е криминалната активност на 100,000 души. От значение е и БВП в съответната страна. Генералната асамблея определя максималните ежегодни разходи за всяка държава – членка. Проектобюджетът на организацията се изготвя от Генералния секретар и се представя пред Изпълнителния комитет за одобрение. Той влиза в сила след приемането му от Генералната асамблея. В случай, че дадена държава не е изпълнила финансовите си задължения към организацията за отминалата и за текущата година, отнема и се правото да гласува на сесиите на Генералната асамблея; да включва свои делегати на каквато и да е среща на Международната организация на криминалната полиция, с изключение на Генералната асамблея; да бъде страна – домакин на срещите на Интерпол; да предлага свои кандидати за поста президент и вицепрезидент. Единственото право което не се отменя на страната – членка, неизпълнила финансовите си задължения към Интерпол е гласуването по поправки в устава на организацията. През 1958 г. са приети финансови регулации, а през 1963 г. се състои първата регионална конференция в Монровиа, Либерия. ООН признава Интерпол като междуправителствена организация през 1971 г. Общото Събрание от 1982 г. оповестява създаването на независим орган, който да наблюдава правилното изпълняване на правилата и разпоредбите в организацията относно съхраняването на данни. Това се превръща в Комисия за контрола на данните на Интерпол през 2003 г. 1989 г. Лион, Франция се превръща в новия дом на Генералния секретариат Системата X.400 е пусната за първи път през 1990 г. Тя позволява на Националните Централни Бюра да си изпращат важни съобщения и данни помежду си, както и до Генералния секретариат. Криминалната Информационна Система за пръв път е пусната през

1998 г., а през 2002 г. I-24/7 (система за комуникация) води до улеснен достъп до базата данни и услуги предлагани от Интерпол. Команден и Координационен център са създадени през 2003 г. в Генералния секретариат, което води до възможността организацията да функционира 24 часа в денонощието, 7 дни в седмицата. Офис за връзки с обществеността е открит в Ню Йорк през 2004 г. и първият Специален Представител е назначен. Той отговаря за взаимоотношенията между Интерпол и ООН. Негова задача е да подобри обмена на информация между двете организации. Днес това е в ръцете на Др. Улрих Керстен.

Що се отнася до Република България, тя се присъединява към Международната организация на криминалната полиция – Интерпол- през 1989 г.

II. Структура

1. Общо събрание

Общото събрание е висшият управляващ орган на организацията. Като такъв тя има всички ръководни функции. Приема работни програми, принципни и общи мерки, потвърждаващи разпоредби, приема препоръки, както и решения за съвместна дейност с други сродни организации. Тя се събира един път годишно. Демократичният принцип е, че решенията, освен тези в изрично предвидените случаи, се вземат с обикновено мнозинство. В Общото събрание всяка държава членка е представена с един глас. Тя е съставена от делегати назначени от правителствата на държавите-членки. Тя също така избира членовете на Изпълнителния Комитет. Страните – членки на Интерпол от отделните континенти провеждат свои регионални конференции, а обобщаваща за всички взети на регионално ниво решения е Генералната асамблея. Тя сама определя коя ще е страната – домакин за редовната и сесия, като решението трябва да бъде взето 2 години предварително. Всяка държава – членка има възможност да отправи покана за провеждането на редовната сесия на Генералната асамблея на своята територия.

2. Изпълнителен комитет

Изпълнителният комитет от своя страна се състои от 13 члена, избрани от общото събрание, които включват президента, трима вице-президента и девет делегата покриващи четири региона. Комитетът се събира три пъти годишно, най-често през месец март, юли и винаги преди събранието на Общото събрание. Ролята на този комитет е заложена в чл. 22 от Конституцията на Интерпол и предвижда:

- да наблюдава изпълнението на решенията на Общото събрание

- да подготвя дневния ред за сесиите на събранието
- да и предостави всеки документ или друг вид информация, която би била полезна
- да наблюдава работата на администрацията на Главния секретар

Президентът на комитета се избира за срок от четири години, а вицепрезидентите за три като те нямат правото да бъдат преизбрани веднага, както за същия пост, така и като делегати. Гласуването е секретно, като са необходими две-трети мнозинство, за да се избере президента. Що се отнася до вицепрезидентите и делегатите, те се избират с просто мнозинство. В случай на смърт или отказ на някой от членовете на Изпълнителния комитет, Общото събрание трябва да избере заместник, чийто мандат изтича на същата дата, на която е трябвало да прекрати дейността си предшественика му.

Президентът на Интерпол е председател на срещите на Общото събрание и на Изпълнителния комитет. Той е длъжен да установява постоянен контакт с Генералния секретар и да следи внимателно дейността на организацията и спазването на взетите решения от Общото събрание и от Изпълнителния комитет. Всички членове на Изпълнителния комитет се считат за представители на международната организация на криминалната полиция, а не на своите страни.

3. Генерален секретариат

Генералният секретариат се намира в Лион, Франция. Той работи 24 часа в денонощието, 365 дни в годината. Има 6 регионални офиса - по един на всеки континент. Длъжностни лица от повече от осемдесет страни работят на всеки от четирите официални езика – английски, френски, испански и арабски. Секретариатът има седем регионални офиса. Те са разположени в Аржентина, Камерун, Брега на слоновата кост, Ел Салвадор, Кения, Тайланд и Зимбабве. В момента Генерален секретар е Роналд Нобъл, който е във втория си мандат от 2005-2010 г. Той е действащия ръководител на организацията. Той отговаря за наблюдаването на ежедневната работа на международното полицейско сътрудничество, както отговаря и за изпълнението на решенията на Общото събрание и Изпълнителния комитет. Тази му роля е определена от Конституцията на организацията, в частност в чл. 28, 29 и 30.

4. Национални бюра

Национални централни бюра (НЦБ) съществуват във всяка държава, която членува в МОКП (Интерпол). Основната функция на бюрата е координация на взаимодействието и обмена на информация между държавите членки на организацията и Генералния секретариат. Всяко бюро изгражда и поддържа собствени информационни фондове. Ролята на НЦБ е да участват във всяка дейност на Интерпол, осигурявайки постоянно и активно взаимодействие съгласувано със закона на дадена държава. По този начин се дава възможността организацията да постигне поставените си цели. Бюрата са предимно отдел от националните полицейски агенции или понякога са под юрисдикцията на министерството, което отговаря за сигурността и справедливостта. Главата на НЦБ най-често е един от най-високопоставените прависти в дадената страна. В зависимост от големината на държавата, НЦБ може да има две или три длъжностни лица, които да отговарят за всички дейности свързани с Интерпол или няколко специалисти отговарящи по въпроси свързани с тероризма, издирваните, престъпления свързани с висококачествени технологии, трафик на хора и наркотици, а също така и кражби от различно естество. По-големите държави имат специални центрове за кризисни ситуации, които помагат на други държави в спешни случаи. Служителите на НЦБ извършват работа, която подпомага сътрудничеството между международните полиции, но техни работодатели са националните администрации. За да се доставят ефективно услугите до НЦБ, Интерпол групира своите държави-членки в пет работни региона – Африка, Южна и Северна Америка, Азия, Европа и Близкия Изток и северна Африка.

Дейности на Националните Централни Бюра: на местно, регионално, национално и интернационално ниво са:

- да осигури глобални полицейски комуникационни услуги
- операциона база данни услуги и база данни за полицията
- оперативни полицейски помощни средства
- обучение и развитие

Всяко Бюро е свързано със системната мрежа за комуникации I-24/7, което им позволява да обменят важна информация за престъпници и престъпления постоянно. I-24/7 позволява на НЦБ да търсят и сравняват в базата данни каквото им е необходимо за броени секунди. Те имат достъп до заподозрени терористи, издирвани хора, пръстови отпечатъци,

ДНК експертизи, изгубени или намерени лични документи, откраднати коли, откраднати творби на изкуството и много други.

5. Съветници

В структурата на Интерпол има и т.нар. съветници. Това с други думи са експерти с чисто консултативни функции. Те се избират за 3 години от Изпълнителния комитет по предложение на Общото събрание. Те се избират измежду хора, които са специалисти в областта на борбата с международната престъпност. Те могат да участват в сесиите на Генералната асамблея и по покана на президента на организацията могат да се включат в дискусиите.

III. Основни функции и принципи

Всички дейности на Интерпол са базирани на следните четири основни функции:

- сигурни глобални полицейски комуникационни услуги
- оперативни информационни услуги и предоставяне на база данни на полицейските управления в страните-членки
- оперативни полицейски поддържащи услуги
- полицейско обучение и развитие

Възможността полицейските управления да обменят информация и данни бързо и сигурно е важно за налагането на международното право. Това е една от причините Интерпол да развие системата I-24/7. Системата свързва Генералния секретариат на Интерпол, Националните Централни Бюра и регионалните офиси, създавайки глобална мрежа за обмен на полицейска информация и осигурявайки полицейските служби в страните-членки с постоянен и бърз достъп до базата данни на организацията и други услуги. Интерпол продължава да развива нови услуги и програми за обучение, за да осигури на потребителите пълен достъп до I-24/7 системата. MIND/FIND са технически услуги, които помагат на страните-членки точно в тази насока. За да се борят с престъпността на полицейските служители им е необходим достъп до информация, която може да им е от полза, за да предотвратят дадено престъпление. Интерпол ръководи няколко различни бази данни в различните държави именно чрез I-24/7. Тези бази данни включват:

- вече споменатите MIND/FIND

- заподозрени терористи
- номинална информация за престъпници (имена, снимки)
- пръстови отпечатащи
- ДНК експертизи
- изгубени или откраднати документи
- снимки на престъпници заподозрени в злоупотреби с деца
- крадени моторни превозни средства
- крадени творби на изкуството

Ползите от използването на MIND/FIND системата за достъп до международната база данни са:

-информацията може да бъде достъпна веднага и е актуализирана непрестанно

-съдържа бързо търсене, като допитването се изпраща както до националните, така и до услугите на Интерпол, като информацията се обработва по едно и също време

-системата съдържа висококачествена защита

-обединяване със вече съществуващите системи

-не е необходимо специално обучение за ползването на системата

-няма езикови бариери, защото търсенето от служителите става все едно в националните системи

-системата е много лесно приспособима за отделните държави, изисквания и способности

В чл. 2 от устава на Интерпол е посочено, че тази организация трябва да гарантира възможно най – голямо взаимодействие между всички полицейски органи в страните – членки, но единствено в рамките на съществуващите в тях закони и в духа на Декларацията за правата на човека.

Друг приоритет на Интерпол е създаването, развитието и взаимодействието на

полицейски и правозащитни органи, с цел профилактика и борба срещу международните престъпления. Задължение на Международната организация на криминалната полиция е да събира, обработва и съхранява информация за лица, предмети, събития и дейности, свързани с транснационалната престъпност.

В сферата на дейността на Международната организация на криминалната полиция не влиза борбата срещу престъпления от политически, религиозен, военен или етнически характер. Дейностите на Интерпол, извършвани по молба на полицейските или съдебните власти в държавите – членки или по нейна собствена инициатива, са насочени предимно към предотвратяване на престъпността и се отнасят към следните сектори:

- Престъпления срещу личността и собствеността, включващи: убийства; отвличания; трафик на хора; престъпления срещу непълнолетни; безследно изчезнали лица; детска порнография; организирана престъпност; тероризъм; трафик на моторни превозни средства; престъпления, свързани с огнестрелно оръжие и експлозиви; идентифициране на трупове; извършване на екстрадиции; трансфер на осъдени лица
- Престъпления срещу културната собственост: кражби и трафик на произведения на изкуството; трафик на застрашени видове флора и фауна; престъпления срещу околната среда
- Икономически и финансови престъпления, включващи: кражба и фалшифициране на документи и валута; банкови измами; пране на пари; трафик на радиоактивни вещества
- Престъпления, отнасящи се до наркотици: производството, транспорта и продажбата им

Безследно изчезналите лица заемат особено важно място в дейността на Международната организация на криминалната полиция. Лицата се обявяват за международно издирване по линия на Интерпол с телеграми със срок на валидност 1 година или с бюлетини със срок на валидност 5 години. Според целите на международното издирване лицата се обявяват с 5 вида бюлетини:

- Червен бюлетин – в случаите, когато лицето се издирва с цел арест и екстрадиция
- Син бюлетин – когато се изисква информация за криминално проявено лице
- Зелен бюлетин съдържа предупредителна информация за лица, извършили

престъпления в една или няколко страни

- Жълт бюлетин – лицето се издирва като безследно изчезнало
- Черен бюлетин - за установяване на неидентифицирани трупове

Лицата може да се обявят за международно издирване:

- В една или няколко страни
- В една или няколко зони
- Във всички държави – членки на Интерпол

При обявяване на лица с жълт бюлетин Генералният секретариат изисква пълна и точна информация относно установъчните данни на лицето: имена на родители; особени белези; физическо описание; описание на облекло и лични вещи; подробно описание на обстоятелствата на изчезването; снимка на лицето; дали лицето е придружавано от други лица, които могат да представляват опасност за него.

При обявяване на безследно изчезнали лица, включително и деца полицейските власти трябва да имат предвид, че времето е основен фактор и те трябва да отреагират по възможно най – бързия начин. В тази насока опитът на САЩ е установил , че ако информацията за безследно изчезнало дете не се разпространи в рамките на първите 24 часа след сигнала за неговото изчезване, вероятността да бъде открито е само 15 %.

Основни принципи и цели на Интерпол:

- спазване на човешките права
- бързина и качество на обмяна на информацията
- осигуряване на възможност предвиждане на бъдещи ситуации изисквани
- интегритет на общностите

Целите на организацията са осигуряване на сътрудничество между криминалните полицейски власти на отделните държави и създаване на институции, които активно да допринасят за предотвратяването и борбата срещу престъпността.

IV. България в Интерпол

Със заповед на директора на полицията в Република България от 15.01.1990 г. се изгражда Национално централно бюро, което е представител на ИНТЕРПОЛ у нас. НЦБ в София е 13-ото европейско бюро, изпълнило 17-е стандарта на МОКП ИНТЕРПОЛ.

V. Заключение

При анализ на същността, структурата и дейността на Интерпол в противодействие на престъпността, могат да се открият някои основни тенденции за развитието му. Преди всичко нараства неговото значение като фактор в международното сътрудничество. Прогресивно се разширява обхватът на дейността и се увеличават възможностите му за действие. Едновременно с това глобализацията и нарасналите възможности за комуникация и предвижване значително улесняват дейността на международната организирана престъпност. Ето защо е необходимо подобряване на сътрудничеството както на ниво международни организации, така и на ниво междудържавно взаимодействие. Всички тези институции осъществяват дейността си чрез сътрудничество на две нива - както с националните правоприлагащи органи, така и с други международни институции.

Резултатите от работата на организацията до момента доказват, че това е правилната насока за действие с оглед на глобализацията на престъпността. Основните аспекти на дейността на Интерпол следва да продължат да бъдат подчинени на принципа за ефикасно противопоставяне на престъпността във всичките ѝ форми.

VI. Източници

1. <http://www.interpol.com> - Устав на организацията, Органограма на организацията,
2. <http://icpo-vad.tripod.com/icpo-r.html>
3. <http://law-students.net/modules.php?name=Content&pa=showpage&pid=422>
4. <http://police.info.bg/Page.aspx?d=5520>
5. <http://bg.wikipedia.org/>